

ریاست گروه مذاکره کننده هسته ای را از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ برعهده داشت، در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ با چهار میلیون و ششصد هزار رأی سوم شد و در انتخابات سال ۹۶ هم با وجود عدم حضور، به طور رسمی از کاندیداتوری ابراهیم رئیسی حمایت کرد و شهر به شهر برای ترویج گفتمان انقلابی به سخنرانی پرداخت. وی از همان ابتدای رقابت ها با دوری از حواشی مرسوم انتخاباتی نقش بسزایی در همکاری کاندیداهای جریان انقلابی ایفا کرد، به گونه ای که در ایام تبلیغات، مواضع مورد تأیید سایر کاندیداهای این جریان را نیز در صفحات مجازی خود پوشش می داد. از جلیلی به عنوان نزدیک ترین فرد گفتمانی به ابراهیم رئیسی یاد می شود. جلیلی با شعار «جهاد بزرگ برای جهش ایران» وارد کارزار انتخاباتی ۱۴۰۰ شد.

محسن مهرعلیزاده در دولت اول اصلاحات، استاندار خراسان و در دولت دوم اصلاحات هم معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان تربیت بدنی بود. وی همچنین در هفتم آبان ۱۳۹۶ خورشیدی در دولت حسن روحانی به عنوان استاندار اصفهان انتخاب شد و در ۲۶ آبان ۱۳۹۷ خورشیدی به علت قانون منع به کارگیری بازنشستگان مسئولیت خود را ترک کرد. مهرعلیزاده سابقه حضور در رقابت های انتخاباتی را نیز در کارنامه خود دارد؛ سال ۸۴، وارد عرصه انتخابات شد و با کسب یک میلیون و دویست هزار رأی در رتبه هفتم از بین هفت نامزد قرار گرفت و از رفتن به پاستور بازماند. همچنین وی از نامزدان انتخابات مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۴ بود که صلاحیتش از سوی شورای نگهبان رد شد. این نامزد اصلاح طلب در تاریخ ۲۵ خرداد ۱۴۰۰ به نفع عبدالناصرهمتی از شرکت در انتخابات انصراف داد.

علیرضا زاکانی متولد ۱۳۴۴ هم از جمله کاندیداهایی است که پیش از این طعم رد صلاحیت را از سوی شورای نگهبان چشیده بود. او که در کسوت نماینده مجلس برای انتخابات ریاست جمهوری در سال های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۶ نامزد شده بود و از سوی شورای نگهبان رد صلاحیت شد، حالا در آخرین روز فرصت ثبت نام در انتخابات، در حالی به ستاد انتخابات کشور رفت که نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی و رئیس مرکز پژوهش های مجلس بود. زاکانی در یکی از اولین برنامه های تبلیغاتی تلویزیونی خود، نام ستاد انتخاباتی خود را «ستاد دهه شصتی ها» اعلام کرد.

سید ابراهیم رئیسی روحانی با سابقه ۶۱ ساله و رئیس قوه قضائیه برای دومین بار بود که در انتخابات ریاست جمهوری شرکت کرد. در انتخابات دوره دوازدهم، رئیسی که تولید آستان قدس رضوی را برعهده داشت، گزینه جریان انقلابی برای شرکت در انتخابات شد. در هفته منتهی به انتخابات سال ۹۶، محمدباقر قالیباف شهردار وقت تهران و از نامزدهای اصولگرایان در

هفت نامزد نهایی انتخابات

محسن رضایی سیاستمدار اصولگرا و دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، در انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ کاندیدا شد. او متولد سال ۱۳۳۳ در شهر مسجد سلیمان (استان خوزستان)، اقتصاددان و استاد دانشگاه امام حسین (ع) است که بسیاری او را با فرماندهی سپاه پاسداران در دوران دفاع مقدس به خاطر دارند. محسن رضایی بعد از کناره گیری از فرماندهی سپاه پاسداران در سال ۱۳۷۶ از حضور در همه نیروهای نظامی کناره گیری کرد تا بتواند قانوناً وارد دنیای سیاست شود. سال ۱۳۷۶ با حکم رهبر معظم انقلاب، به سمت دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام منصوب شد و به ریاست کمیسیون اقتصاد کلان مجمع تشخیص مصلحت درآمد. او در انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۴ نامنویسی کرد اما پس از تأیید صلاحیت در میانه رقابت ها انصراف داد؛ در انتخابات دوره دهم ریاست جمهوری نزدیک به ۷۰۰ هزار و در انتخابات ریاست جمهوری یازدهم نزدیک به ۴ میلیون آرای مردمی را به خود اختصاص داد و در چهارمین تجربه کاندیداتوری خود با وعده های (اقتصادی) زیاد پا به عرصه گذاشت.

سعید جلیلی متولد سال ۱۳۴۴ در مشهد، یکی دیگر از هفت کاندیدای سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری بود. او دکترای علوم سیاسی دانشگاه امام صادق دارد و دبیری شورای عالی امنیت ملی، معاونت وزارت امور خارجه و مسئولیت دفتر بررسی های جاری دفتر رهبر معظم انقلاب را هم در کارنامه کاری اش دارد. جلیلی در زمان ثبت نام دارای سه حکم عالی از سوی رهبر انقلاب بود؛ نمایندگی در شورای عالی امنیت ملی، عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام و عضویت در شورای راهبردی روابط خارجی جمهوری اسلامی. جلیلی که

گمانه دمیدند؛ اما با گذشت چند روز مشخص شد که از نظر رهبر انقلاب، حتی برای ورود به این مسأله و مصادیق آن وجود نداشته است؛ حتی دو روز بعد از اعلام اسامی کاندیداهای تأیید صلاحیت شده، ایشان در ارتباط زنده تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی ضمن تفکیک و ریشه شناسی جریان های مختلفی که به تصمیم شورای نگهبان انتقاد داشتند، به نتیجه بررسی صلاحیت ها و تصمیم گیری شورای نگهبان اشاره ای نکردند. اگرچه، رهبری معظم انقلاب چند روز بعد در سخنرانی ای که به مناسبت سالگرد رحلت امام خمینی (ره) داشتند، نسبت به حفظ آبروی اشخاص هشدار دادند. در تذکر ایشان به اینکه در جریان احراز صلاحیت ها نسبت به بعضی افراد جفا و ظلم صورت گرفته نیز مخاطب اصلی تذکر، جریان هایی بود که نسبت خلاف واقع را در جامعه و افکار عمومی نشر دادند و حیثیت و آبروی افراد را دستمایه اغراض رسانه ای و سیاسی خود قرار دادند. ایشان گفتند: «در جریان عدم احراز صلاحیت ها به برخی کسانی که صلاحیت شان تأیید نشد «جفا» شد که باید جبران شود.» رهبری همچنین از نامزدهایی که صلاحیتشان رد شد اما نجیبانه با این مسأله برخورد کردند، تشکر کردند.

عباسعلی کدخدایی سخنگوی وقت شورای نگهبان هم در واکنش به این اظهارات رهبری معظم انقلاب اعلام کرد: فرمایشات رهبر معظم انقلاب مد ظله العالی فصل الخطاب است و حکم ایشان لازم الاتباع. شورای نگهبان با اذعان به اینکه مصون از خطا نمی باشد بزودی نظر خود را اعلام خواهد کرد. با تأکید رهبری بر عدم دخالت در کار شورای نگهبان، تعداد کاندیداهای ریاست جمهوری سیزدهم همان ۷ نفر ماند و تبلیغاتشان هم آغاز شد.

سیاسی جدی محسوب می شد، ضمن اینکه به دلیل جایگاه ریاست مجلس وی، بی معناست که گمان شود برای افزایش رتبه سیاسی از طریق انتخابات آمده است. پس آیا باید بپذیریم که برای انتخاب شدن آمده است؟»

در این میان محمود احمدی نژاد رفتارهای گذشته خود را تکرار کرد. رئیس دولت های نهم و دهم، در ویدیویی که از خود منتشر کرد ضمن اعتراض به رد صلاحیتش و درخواست توضیح از شورای نگهبان، انتخابات را تحریم کرد. همین کار را سیدمصطفی تاجزاده، مجرم امنیتی و معاون وزیر کشور دولت اصلاحات هم انجام داد و در واکنش به این فهرست، با انتشار بیانیه ای اعتراض خود را به این اقدام شورای نگهبان اعلام کرد. هرچقدر که این رفتار رد صلاحیت شدگان تا حدودی قابل پیش بینی بود اما یک اتفاق دیگر درون شورای نگهبان، جای بسی تعجب داشت. آیت الله آملی لاریجانی، عضو فقهای شورای نگهبان، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و برادر کاندیدای رد صلاحیت شده از سوی شورای ۱۲ نفره که از رد صلاحیت برادر خود بواسطه رأی سایر اعضا ناراحت بود، در بیانیه ای نوشت که بعد از ۲۰ سال عضویتش در شورای نگهبان هیچ گاه تصمیمات شورا را، چه در تأیید صلاحیت ها و چه در عدم احراز صلاحیت ها غیرقابل دفاع ندیده است و بعدها از این شورا کناره گیری کرد.

منتظران حکم حکومتی از سوی رهبری و ناکامی

بعد از اعلام نتایج بررسی صلاحیت نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰، رسانه های اصلاح طلب با یادآوری آنچه که در انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۴ رخ داد و مصطفی معین و محسن مهرعلیزاده که پس از رد صلاحیت با حکم حکومتی به رقابت های انتخاباتی بازگشتند، بر این

۱۵ خرداد ۱۴۰۰ اولین
مناظره تلویزیونی ۷
کاندیدای انتخابات
ریاست جمهوری
عکس: YJC

